

ORAȘUL HOREZU

JUDEȚUL VÂLCEA

VEGO™

ACUM, AICI,
DOAR ÎMPREUNĂ,
CONSTRUIM VIITORUL

NOW, HERE,
TOGETHER,
WE BUILD THE FUTURE

Actualizarea Planului Urbanistic General al Orașului Horezu, Județul Vâlcea

Studiu de fundamentare privind evoluția localității sub aspect istorico-cultural, urbanistic-arhitectural și peisagistic, stabilirea zonelor de protecție ale monumentelor și a zonelor construite protejate

Studiu de fundamentare privind evoluția localității sub aspect istorico-cultural, urbanistic-arhitectural și peisagistic stabilirea zonelor de protecție ale monumentelor și a zonelor construite protejate.

Beneficiar

Orașul Horezu, Județul Vâlcea

Proiectant General

Vego Concept Engineering S.R.L.

ACTUALIZARE PLAN URBANISTIC GENERAL AL ORAȘULUI HOREZU

FOAIE DE CAPĂT

Denumire proiect	Actualizarea Planului Urbanistic General al Orașului Horezu, Județul Vâlcea
Beneficiar	Orașul Horezu, Județul Vâlcea
Proiectant general	Vego Concept Engineering S.R.L.
Studiu	Studiu de fundamentare privind evoluția localității sub aspect istorico-cultural, urbanistic-arhitectural și peisagistic, stabilirea zonelor de protecție ale monumentelor istorice și a zonelor construite protejate
Data elaborării	IULIE 2025

COLECTIV DE ELABORARE

Șef de proiect	Urb. Augustin SUCIU
Specialist Studii Istorice	Georgeta Gabrea
Specialist peisagistic	Sebastian GUȚĂ
Project manager	Virgil PROFEANU
Colectiv elaborare	Urb. Călin ALEXANDRESCU
	Arh. Luiza TĂNASE
	Urb. Bianca Raluca Ioana NEDEA
	Urb. Alexandru Georgian CHIRIȚĂ
	Urb. Diana Iulia STĂNCIULESCU

Handwritten signatures in blue ink:
- Augustin SUCIU (top)
- Georgeta Gabrea
- Sebastian GUȚĂ
- Virgil PROFEANU
- Călin ALEXANDRESCU
- Luiza TĂNASE
- Bianca Raluca Ioana NEDEA
- Alexandru Georgian CHIRIȚĂ
- Diana Iulia STĂNCIULESCU

ORAȘUL HOREZU

JUDEȚUL VÂLCEA

VEGO™

ACUM, AICI,
DOAR ÎMPREUNĂ,
CONSTRUIM VIITORUL

NOW, HERE,
TOGETHER,
WE BUILD THE FUTURE

Actualizarea Planului Urbanistic General al Orașului Horezu, Județul Vâlcea

Studiu de fundamentare privind evoluția localității sub aspect istorico-cultural, urbanistic-arhitectural și peisagistic, stabilirea zonelor de protecție ale monumentelor și a zonelor construite protejate

CUPRINS

Capitolul 1: FUNDAMENTAREA GENERALĂ A STUDIULUI	8
1.1. Domeniul de Studiu	8
1.2. Principii Fundamentale	8
1.3. Tematici Principale Acoperite	8
1.4. Teme Specifice (Sub-concepte)	9
1.5. Sub-teme Analitice	9
1.6. Subiecte-cheie ale Studiului	9
1.7. Cuvinte-cheie Relevante	9
1.8. Singularități Specifice Inițiale (?&!)	10
1.9. Clarificarea Contextului și Tendințelor Evolutive	10
1.10. Corelarea cu Strategii Superioare și Documentații Conexe	11
1.11. Identificarea Zonelor Relevante și Evaluarea Riscurilor	11
1.12. Evaluarea Patrimoniului și Valorilor Identitare	11
1.13. Caracterul Integrativ al Analizei	11
1.14. Potențialul de Dezvoltare Durabilă	11
1.15. Recomandări Tehnice Generale	12
1.16. Recomandări pentru Monitorizare și Actualizare	12
1.17. Prezentarea Evoluției Istorice	12
1.18. Indicatori și Parametri Standardizați	12
1.19. Surse Documentare și Limitări Metodologice	12
Capitolul 2: CADRUL TEORETIC, CONCEPTUAL ȘI METODOLOGIC GENERAL	14
2.1. Integrarea Principiilor SoPh[A]iloTechnology și Consonantismului în Analiza Urbanistică Tematică	14
2.1.1. Aplicabilitatea SoPh[A]iloTechnology în Studiul Istoric PUG	14
2.1.2. Consonantismul și Rezonanța Urbană în Context Istoric	14
2.1.3. Logica și Supralogica USTGU în Analiza Istorică:	15
2.2. Metodologia Generală de Cercetare și Analiză	15
2.2.1. Etape Metodologice Standard	15
2.2.2. Instrumente Analitice Generice	16
2.2.3. Surse de Date Primare și Secundare	16

2.3. Cadrul Metodologic Specific USTGU Aplicat Studiului Istoric	16
2.3.1. Aplicarea Principiilor USTGU:	16
2.3.2. Rolul Entităților USTGU în Fluxul Studiului	17
Capitolul 3: ANALIZA TEMATICĂ SPECIFICĂ	18
3.1. ANALIZA DEZVOLTĂRII TERITORIULUI ADMINISTRATIV ȘI A LOCALITĂȚILOR	18
3.1.1. Istoricul teritoriului administrativ și al localităților componente ale Orașului Horezu	18
3.1.2. Evenimente istorice în teritoriul administrativ al Orașului Horezu	18
3.1.3. Evoluția statutului administrativ, militar, funcțional al localității	18
3.1.4. Evoluția structurii etnice și apartenenței religioase a populației	18
3.1.5. Evoluția ocupațiilor populației; ocupații tradiționale persistente	18
3.1.6. Evoluția teritoriului administrativ și intravilan al Orașului Horezu	19
3.1.7. Evoluția reglementărilor edilitare și urbanistice	19
3.1.8. Evoluția tramei stradale și a parcelarului	19
3.1.9. Evoluția fondului construit; tipologia și caracteristicile acestuia; amenajări	19
3.1.10. Operațiuni urbanistice importante	19
3.1.11. Concluzii referitoare la vechimea construcțiilor și amenajărilor urbane (străzi, plantații, piețe) și la evoluția urbanistică a localității	19
3.2. IDENTIFICAREA VALORILOR DE PATRIMONIU CONSTRUIT	20
3.2.1. Identificarea construcțiilor valoroase	20
3.2.2. Identificarea amenajărilor valoroase	20
3.2.3. Identificarea spațiilor și perspectivelor valoroase	20
3.2.4. Date semnificative referitoare la construcții și amenajări	20
3.2.5. Concluzii referitoare la elementele care necesită protecție și la natura acestora	20
3.3. DEFINIREA ȘI DELIMITAREA ZONELOR ISTORICE DE REFERINȚĂ	20
3.3.1. DEFINIREA ZONELOR ISTORICE DE REFERINȚĂ - NOTĂ METODICĂ	20
3.3.2. ZONELE ISTORICE DE REFERINȚĂ DIN TERITORIUL ADMINISTRATIV AL ORAȘULUI HOREZU	20
3.4. DEFINIREA ȘI DELIMITAREA ZONELOR CONSTRUIE PROTEJATE	21
3.4.1. SINTEZA DEZVOLTĂRII URBANISTICE A TERITORIULUI ADMINISTRATIV AL ORAȘULUI HOREZU	21
3.4.2. SINTEZA DEZVOLTĂRII URBANISTICE A LOCALITĂȚILOR COMPONENTE	21
3.4.3. DEFINIREA ZONELOR CONSTRUIE PROTEJATE - NOTĂ METODICĂ	21

3.4.4. ZONELE CONSTRUITE PROTEJATE DIN TERITORIUL ADMINISTRATIV AL ORAȘULUI HOREZU	21
3.4.5. POTENȚIALUL DE DEZVOLTARE A ZONELOR CONSTRUITE PROTEJATE	22
{“Potențialul constă în dezvoltarea turismului cultural, a industriilor creative (atelieri, galerii), reabilitarea fondului construit pentru funcțiuni compatibile (pensiuni, restaurante, spații comerciale) și creșterea calității spațiului public.”} [parafrază: Sinteză analiză SWOT și strategii de dezvoltare].....	22
Capitolul 4: PROPUNERI ȘI RECOMANDĂRI STRATEGICE	23
4.1. Direcții Strategice de Acțiune	23
4.1.1. Identitate și Competitivitate Cultural-Turistică	23
4.1.2. Reziliență și Sustenabilitate Urbană	23
4.1.3. Calitatea Locuirii și Coeziune Socială.....	24
4.1.4. Conectivitate și Mobilitate Durabilă.....	24
4.2. Măsurii și Acțiuni Proiecte	24
4.3. Indicatori de Monitorizare	25
Capitolul 5: INTEGRAREA REZULTATELOR ÎN PUG ȘI DOCUMENTAȚII CONEXE	27
5.1. Recomandări pentru Memoriul General al PUG.....	27
5.2. Recomandări pentru Regulamentul Local de Urbanism (RLU)	27
5.3. Recomandări pentru Planșele GIS și de Reglementări.....	28
Bibliografie Cadru Adaptivă	29

Capitolul 1: FUNDAMENTAREA GENERALĂ A STUDIULUI

1.1. Domeniul de Studiu

Domeniul general al prezentului studiu este fundamentarea deciziilor de planificare urbanistică prin analiza aprofundată a evoluției istorico-culturale, urbanistic-arhitecturale și peisagistice a Unității Administrativ-Teritoriale (UAT) Orașul Horezu, județul Vâlcea. Studiul își propune să identifice, să evalueze și să definească valorile de patrimoniu, zonele protejate și regulile specifice necesare pentru conservarea și dezvoltarea durabilă a identității locale, în contextul elaborării Planului Urbanistic General (PUG).

1.2. Principii Fundamentale

Elaborarea studiului este ghidată de următoarele principii fundamentale, adaptate din metodologia USTGU și aliniată la cadrul legislativ național:

- **Principiul Protecției Integrate:** Abordarea patrimoniului ca un sistem complex și interconectat de valori materiale (construcții, situri arheologice, monumente) și imateriale (tradiții, meșteșuguri, peisaj cultural), asigurând coerența măsurilor de protecție.
- **Principiul Sustenabilității Culturale:** Valorificarea patrimoniului ca resursă esențială pentru dezvoltarea economică și socială a comunității (prin turism, industrii creative, educație), fără a compromite autenticitatea și integritatea acestuia.
- **Principiul Coerenței Normative:** Asigurarea alinierii stricte a propunerilor de protecție cu legislația națională în vigoare, în special cu {"Legea nr. 422/2001 privind protejarea monumentelor istorice și Legea nr. 350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul"} [parafrază: Parlamentul României, Legea nr. 422/2001 și Legea nr. 350/2001, n.a., n.a., 2001, n.a.], precum și cu bunele practici internaționale (convențiile UNESCO, ICOMOS).
- **Principiul Participării Publice:** Implicarea activă și transparentă a comunității locale, a proprietarilor, a experților și a tuturor factorilor interesați în procesul de identificare, evaluare și protejare a valorilor identitare locale.

1.3. Tematici Principale Acoperite

1. Analiza evoluției istorice și a dezvoltării teritoriale a UAT Horezu, de la prima atestare documentară până în prezent.
2. Inventarierea și analiza critică a fondului construit și a valorilor de patrimoniu material și imaterial, inclusiv starea actuală de conservare.
3. Definirea și fundamentarea științifică a zonelor istorice de referință și delimitarea zonelor construite protejate (ZCP).
4. Stabilirea unui regim de protecție coerent și a unui set de reguli de intervenție clare și aplicabile pentru zonele protejate.

1.4. Teme Specifice (Sub-concepte)

- Evoluția istorică a tramei stradale și a parcelarului în zonele centrale și în satele componente.
- Studiul tipologiilor arhitecturale și al caracteristicilor stilistice locale, cu accent pe **stilul brâncovenesc și arhitectura culelor**.
- Identificarea, ierarhizarea (conform legii) și evaluarea stării de conservare a monumentelor istorice clasate în Lista Monumentelor Istorice (LMI).
- Fundamentarea criteriilor de delimitare pentru Zonele Construite Protejate (ZCP) pe baza valorii istorice, arhitecturale, urbanistice și memoriale.
- Analiza patrimoniului imaterial, în special **ceramica de Horezu** (patrimoniul UNESCO), și a corelațiilor sale spațiale (Cartierul Olari) și evenimentiale (Târgul “Cocoșul de Hurez”).

1.5. Sub-teme Analitice

- Analiza cronologică detaliată a dezvoltării urbane, corelând evenimentele istorice majore cu transformările spațiale.
- Analiza morfo-tipologică a fondului construit din centrul istoric și din celelalte zone de interes, pentru a defini caracterul arhitectural local.
- Analiza comparativă a regimului de protecție propus cu standardele aplicate în alte localități cu statut similar (ex: situri UNESCO, stațiuni turistice cu patrimoniu).
- Analiza impactului intervențiilor urbanistice istorice și, mai ales, al celor recente (post-1989) asupra integrității și autenticității patrimoniului.

1.6. Subiecte-cheie ale Studiului

- Stabilirea limitelor exacte și a regimului normativ pentru Zona Construită Protejată a **Ansamblului Mănăstirii Hurez**, în concordanță cu statutul UNESCO și cu avizul Ministerului Culturii.
- Delimitarea și reglementarea detaliată a Zonei Construite Protejate pentru centrul istoric al orașului, cunoscut informal ca **“Lipscănia Horezului”**.
- Elaborarea propunerilor de clasare în Lista Monumentelor Istorice (LMI) pentru clădiri cu valoare de patrimoniu identificate în teren, care nu beneficiază în prezent de protecție legală.
- Formularea unui regulament specific de intervenție pentru zonele protejate, care să constituie un capitol distinct în Regulamentul Local de Urbanism (RLU) și să abordeze explicit aspecte precum materiale, cromatică, volumetrie și elemente decorative.

1.7. Cuvinte-cheie Relevante

#Horezu, #PUG, #StudiulIstoric, #PatrimoniuCultural, #MonumentIstoric, #ZonăConstruităProtejată, #ZCP, #RLU, #Urbanism, #ArhitecturăTradițională, #StilBrâncovenesc, #CeramicăHorezu,

#EvoluțieUrbană, #Conservare, #Restaurare, #ReglementăriUrbanistice, #IdentitateLocală,
#PeisajCultural, #DezvoltareDurabilă, #UNESCO.

1.8. Singularități Specifice Inițiale (?&!)

---

1. ?&! an_atestare_documentara: 1487
2. ?&! patrimoniu_UNESCO_material: Ansamblul Mănăstirii Hurez
3. ?&! an_inscriere_UNESCO_material: 1993
4. ?&! cod_LMI_manastirea_hurez: VL-II-a-A-09894
5. ?&! patrimoniu_UNESCO_imaterial: Ceramica de Horezu
6. ?&! an_inscriere_UNESCO_imaterial: 2012
7. ?&! stil_arhitectonic_reprezentativ: Stilul brâncovenesc
8. ?&! tip_arhitectura_reprezentativ: Culele
9. ?&! centru_olarit_principal: Strada Olari, Horezu
10. ?&! eveniment_cultural_major: Târgul ceramicii populare românești "Cocoșul de Hurez"
11. ?&! problema_centru_istoric: Destructurare post-1989
12. ?&! PUG_existent_aprobat: 2010
13. ?&! aprobare_speciala_PUG_Horezu: Hotărâre de Guvern
14. ?&! rang_urbanistic_horezu: III
15. ?&! numar_monumente_istorice_LMI_actual: 94 (în zona de influență)
16. ?&! muzeu_unic_in_Europa: Muzeul Trovanților (Comuna Costești, în ZUF)
17. ?&! obiectiv_PUG_patrimoniu: Valorificarea elementelor de patrimoniu național și internațional
18. ?&! necesitate_studiu_istoric: Solicitare explicită în Caietul de Sarcini PUG
19. ?&! problema_interventii_neadecvate: Semnalată în zonele de protecție
20. ?&! sit_arheologic_principal: Situl arheologic de la Horezu

1.9. Clarificarea Contextului și Tendințelor Evolutive

Contextul actual este marcat de o dualitate: pe de o parte, o presiune crescândă a dezvoltării imobiliare, adesea neconformă cu caracterul local, iar pe de altă parte, o conștientizare sporită a valorii patrimoniului UNESCO ca motor de dezvoltare. Tendințele includ o creștere a turismului cultural, ceea ce impune o gestionare atentă pentru a evita kitsch-ul și devalorizarea, precum și necesitatea urgentă de a proteja centrul istoric degradat și de a stabili reguli clare pentru intervenții, pentru a păstra autenticitatea care stă la baza atractivității orașului.

1.10. Corelarea cu Strategii Superioare și Documentații Conexe

---

Studiul se corelează direct și obligatoriu cu:

- **Legea nr. 422/2001** privind protejarea monumentelor istorice.
- **Legea nr. 5/2000** privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național - Secțiunea a III-a - Zone protejate.
- **Planul de Amenajare a Teritoriului Județean (PATJ) Vâlcea**, care stabilește rolul orașului Horezu în rețeaua de localități și zonele de protecție la nivel județean.
- **Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană (SIDU) a Orașului Horezu 2021-2030**, care definește ca obiectiv strategic valorificarea patrimoniului.

1.11. Identificarea Zonelor Relevante și Evaluarea Riscurilor

---

- **Zone relevante:** Zona de protecție a Mănăstirii Hurezi (conform delimitării UNESCO și propunerii PUG), Centrul istoric ("Lipscănia Horezului"), Cartierul Olari, siturile arheologice repertoriare și zonele de protecție ale celorlalte monumente clasate.
- **Riscuri identificate:** Riscul de degradare fizică a monumentelor prin lipsa intervențiilor de conservare; riscul de alterare a caracterului zonelor protejate prin construcții noi neadecvate (materiale, volumetrie, cromatică); riscul de pierdere a autenticității meșteșugului ceramicii prin comercializarea de produse contrafăcute; riscul generat de presiunea turistică necontrolată asupra infrastructurii și a monumentelor.

1.12. Evaluarea Patrimoniului și Valorilor Identitare

Patrimoniul orașului Horezu este unul de excepție, având o valoare duală, recunoscută internațional prin UNESCO:

- **Patrimoniul material:** Ansamblul Mănăstirii Hurezi, capodoperă a stilului brâncovenesc.
- **Patrimoniul imaterial:** Tehnica de realizare a ceramicii de Horezu. Acestora li se adaugă un număr semnificativ de monumente istorice de interes național și local, arhitectura specifică a culelor din zona Măldărești și un peisaj cultural modelat de ocupații tradiționale, care împreună definesc o identitate locală unică și valoroasă.

1.13. Caracterul Integrativ al Analizei

Studiul integrează organic perspectivele istorică, arhitecturală, urbanistică, peisagistică și socio-culturală pentru a oferi o viziune holistică asupra patrimoniului UAT Horezu, fundamentând astfel reglementări care să gestioneze complexitatea teritoriului protejat.

1.14. Potențialul de Dezvoltare Durabilă

Patrimoniul cultural reprezintă principalul motor pentru dezvoltarea durabilă a orașului Horezu. O gestionare corectă poate transforma acest patrimoniu într-o resursă economică majoră prin turism

cultural de calitate, dezvoltarea industriilor creative (ateliere de meșteșuguri, evenimente) și consolidarea brandului local, contribuind la creșterea economică și la coeziunea socială.

1.15. Recomandări Tehnice Generale

Studiul va fundamenta recomandări tehnice clare, precum:

- Stabilirea unor regimuri de protecție diferențiate pentru diversele tipuri de zone protejate.
- Elaborarea unui ghid de proiectare detaliat (materiale, cromatică, volumetrie, elemente de detaliu) pentru intervențiile în zonele protejate.
- Reglementarea strictă a materialelor și tehnicilor de construcție permise pentru a asigura compatibilitatea cu fondul istoric.

1.16. Recomandări pentru Monitorizare și Actualizare

Se recomandă:

- Crearea unei baze de date GIS interactive a patrimoniului construit, accesibilă publicului și administrației.
- Monitorizarea periodică (la 2-3 ani) a stării de conservare a monumentelor și a conformității noilor intervenții.
- Actualizarea obligatorie a prezentului studiu la fiecare ciclu de revizuire a PUG (maximum 10 ani).

1.17. Prezentarea Evoluției Istorice

Evoluția istorică a localității va fi analizată în detaliu în Capitolul 3 al prezentului studiu, conform structurii solicitate, acoperind toate etapele semnificative, de la prima atestare documentară la dezvoltarea post-decembristă.

1.18. Indicatori și Parametri Standardizați

Studiul va utiliza clasificările și codificările oficiale din Lista Monumentelor Istorice (LMI) și Repertoriul Arheologic Național (RAN), categoriile de protecție UNESCO, precum și indicatori specifici precum densitatea monumentelor, gradul de protecție teritorială (%) și indicii de presiune antropică asupra patrimoniului.

1.19. Surse Documentare și Limitări Metodologice

- **Surse principale:** Arhivele Naționale, Lista Monumentelor Istorice (ediția cea mai recentă), Repertoriul Arheologic Național, studii și monografii publicate (ex: Virgil Drăghiceanu, N. Iorga), hărți istorice (ex: Harta Austriacă, planuri directe de tragere), PUG Horezu 2010, documentații de clasare monumente de la Institutul Național al Patrimoniului.
- **Limitări metodologice:** O posibilă limitare este lipsa unor studii istorice aprofundate pentru anumite zone periferice ale UAT sau absența unor relevee exacte pentru toate clădirile cu

ORAȘUL HOREZU

JUDEȚUL VÂLCEA

VEGO™

ACUM, AICI,
DOAR ÎMPREUNĂ,
CONSTRUIM VIITORUL

NOW, HERE,
TOGETHER,
WE BUILD THE FUTURE

Actualizarea Planului Urbanistic General al Orașului Horezu, Județul Vâlcea

Studiu de fundamentare privind evoluția localității sub aspect istorico-cultural, urbanistic-arhitectural și peisagistic, stabilirea zonelor de protecție ale monumentelor și a zonelor construite protejate

valoare ambientală, ceea ce poate necesita investigații suplimentare în etapele următoare (PUZ).

Capitolul 2: CADRUL TEORETIC, CONCEPTUAL ȘI METODOLOGIC GENERAL

Acest capitol stabilește fundamentele teoretice și cadrul metodologic care ghidează elaborarea prezentului studiu istoric. Abordarea este una integrată, transdisciplinară, menită să asigure o analiză riguroasă, coerentă și relevantă pentru planificarea urbanistică a orașului Horezu. Se utilizează concepte avansate din SoPh[A]iloTechnology, principii din psihologia consonantistă și metodologia specifică USTGU, pentru a oferi un cadru robust de interpretare a evoluției teritoriului și a patrimoniului său cultural.

2.1. Integrarea Principiilor SoPh[A]iloTechnology și Consonantismului în Analiza Urbanistică Tematică

Pentru a depăși limitele unei simple analize factuale, studiul adoptă un cadru conceptual superior, care permite înțelegerea profundă a dinamicii urbane și culturale.

2.1.1. Aplicabilitatea SoPh[A]iloTechnology în Studiul Istoric PUG

Abordarea SoPh[A]iloTechnologică permite analiza evoluției istorice ca un sistem complex, în care **Ideile Forță Directoare (CFDI)** – concepte viziunare care coagulează energii și materializează transformări – au jucat un rol central. Pentru Horezu, două CFDI-uri majore pot fi identificate:

- **Spiritualitatea Brâncovenească:** Viziunea lui Constantin Brâncoveanu de a crea un centru cultural și spiritual de anvergură europeană s-a materializat în **Ansamblul Mănăstirii Hurezi**. Această ctitorie nu a fost doar o clădire, ci o Idee Forță care a generat un pol de dezvoltare, a atras meșteri, a stabilit un standard estetic (stilul brâncovenesc) și a ancorat localitatea într-un circuit cultural prestigios.
- **Tradiția Olăritului:** Meșteșugul ancestral al ceramicii, transmis din generație în generație, a funcționat ca un CFDI comunitar. El nu doar a asigurat subzistența, ci a modelat un întreg cartier (Olari), a creat un brand local recunoscut internațional (“Cocoșul de Hurez”) și a culminat cu recunoașterea UNESCO.

Studiul utilizează TrA[I]nsLingua, metalimbajul SoPh[A]iloTechnology, pentru a defini cu precizie concepte-cheie precum “identitate culturală”, “peisaj cultural” și “valoare de patrimoniu”. Aceasta asigură o bază semantică robustă pentru viitoarele reglementări urbanistice și previne ambiguitățile, permițând o transpunere fidelă a valorilor identificate în norme aplicabile.

2.1.2. Consonantismul și Rezonanța Urbană în Context Istoric

Principiul consonanței, formulat de Ștefan Odobleja, este utilizat ca un instrument analitic rafinat pentru a evalua armonia sau disonanța dintre diferitele straturi temporale și spațiale ale orașului. În contextul Horezu, se va analiza:

- **Consonanța:** Cum rezonază arhitectura vernaculară a culelor din zona Măldărești cu peisajul natural deluros; cum se integrează cromatic și volumetric centrul istoric tradițional; cum dialoghează spațial Cartierul Olari cu funcțiunea sa meșteșugărească.

- **Disonanța:** Cum anumite intervenții post-1989 (ex: construcții cu materiale neadecvate, regim de înălțime discordant) intră în disonanță cu țesutul istoric, generând conflicte vizuale și de caracter.

Propunerile de reglementare din acest studiu vor urmări explicit **creșterea consonanței urbanistice și peisagistice**. Scopul este de a promova o dezvoltare care respectă și amplifică valorile existente, creând un dialog armonios între vechi și nou, în loc să le contrazică.

2.1.3. Logica și Supralogica USTGU în Analiza Istorică:

Studiul folosește abordarea duală a metodologiei USTGU:

- **Logica Progresivă:** Se stabilesc lanțuri clare de cauzalitate în evoluția urbană. De exemplu: *cum a influențat dezvoltarea "drumului sării" structura și funcțiunea târgului Horezu; cum a generat prezența mănăstirii dezvoltarea unui sat adiacent specializat în servicii pentru așezământul monahal.*
- **Supralogica:** Se realizează conexiuni creative și inovatoare între concepte aparent distincte, pentru a genera soluții de valorificare integrată. De exemplu, se analizează legătura dintre **patrimoniul material** (arhitectura brâncovenească a mănăstirii) și **patrimoniul imaterial** (tehnica olăritului UNESCO). O propunere supralogică ar fi crearea unor trasee turistice și a unor programe culturale comune, care să prezinte "Stilul Horezu" ca un concept integrat, de la piatra sculptată a mănăstirii la lutul modelat de meșteri, ambele purtătoare ale unor simboluri și tehnici unice.

2.2. Metodologia Generală de Cercetare și Analiză

Pentru a asigura rigoarea științifică, studiul urmează o metodologie structurată, bazată pe etape și instrumente consacrate în cercetarea istorică și urbanistică.

2.2.1. Etape Metodologice Standard

1. **Cercetare documentară și de arhivă:** Colectarea datelor istorice, cartografice, legislative și administrative din arhive naționale și locale, biblioteci și fonduri documentare ale instituțiilor relevante.
2. **Inventariere și analiză pe teren:** Investigarea directă a fondului construit și a peisajului pentru identificarea clădirilor și zonelor cu valoare, evaluarea stării de conservare și documentarea fotografică.
3. **Analiză cartografică și evolutivă:** Suprapunerea hărților istorice (ex: planuri directoare de tragere, hărți austriece) peste suportul topografic actual pentru a înțelege evoluția tramei stradale, a parcelarului și a utilizării terenurilor.
4. **Sinteza și ierarhizarea valorilor de patrimoniu:** Centralizarea tuturor valorilor identificate (materiale și imateriale) și ierarhizarea lor conform criteriilor legale (valoare națională, universală, locală) și a relevanței pentru identitatea locală.

5. **Definirea și delimitarea zonelor de interes:** Propunerea, pe baza analizei, a perimetrelor pentru zonele istorice de referință și, ulterior, pentru Zonele Construite Protejate.
6. **Formularea de concluzii și recomandări:** Redactarea concluziilor analitice și a recomandărilor specifice pentru integrarea în PUG (strategie, reglementări, proiecte).

2.2.2. Instrumente Analitice Generice

- **Analiza morfo-tipologică:** Pentru caracterizarea fondului construit, identificarea tipologiilor arhitecturale recurente și a elementelor de specific local.
- **Analiza stratigrafică:** Pentru înțelegerea suprapunerii straturilor istorice în peisajul urban și arhitectural.
- **Analiza comparativă:** Raportarea la alte localități cu profil similar (ex: alte centre monastice precum Voroneț, Sucevița; alte centre de ceramică precum Corund sau Marginea) pentru a evidenția unicitatea și pentru a prelua bune practici de protecție și valorificare.
- **Analiza SWOT:** Evaluarea sistematică a Punctelor Tari (ex: patrimoniu UNESCO), Punctelor Slabe (ex: degradarea centrului istoric), Oportunităților (ex: creșterea turismului cultural) și Amenințărilor (ex: dezvoltări imobiliare neconforme) la adresa patrimoniului cultural.

2.2.3. Surse de Date Primare și Secundare

- **Surse primare:** Cercetarea de teren (relevee de arhitectură, documentare fotografică, observații directe), interviuri cu istorici locali, etnografi, meșteșugari olari, reprezentanți ai vieții monahale.
- **Surse secundare:** Lista Monumentelor Istorice (LMI), Repertoriul Arheologic Național (RAN), fondurile Arhivelor Naționale, documentațiile de clasare UNESCO, hărți istorice, publicații științifice și monografiile locale (ex: lucrările lui Virgil Drăghiceanu), PUG-ul anterior al orașului Horezu și studiile de fundamentare aferente.

2.3. Cadrul Metodologic Specific USTGU Aplicat Studiului Istoric

Metodologia generală este augmentată și operaționalizată prin instrumentele specifice sistemului USTGU.

2.3.1. Aplicarea Principiilor USTGU:

Studiul este ghidat de principiile USTGU relevante, cu precădere de:

1. **Principiul Protecției Integrate a Patrimoniului și Mediului:** Asigură abordarea patrimoniului cultural în strânsă legătură cu cadrul său natural și peisagistic.
2. **Principiul Promovării Identității Locale:** Pune accent pe elementele de specificitate care conferă unicitate orașului Horezu.
3. **Principiul Calității Arhitectural-Urbanistice (Baukultur):** Ghidează formularea unor reguli de intervenție care să promoveze calitatea actului de construire în zonele sensibile.

2.3.2. Rolul Entităților USTGU în Fluxul Studiului

1. **SINGULARITY_DATA:** Studiul utilizează acest format pentru a codifica și a gestiona informațiile factuale esențiale despre patrimoniu. De exemplu: ?&!Monument_UNESCO: Manastirea_Hurezi, ?&!Cod_LMI: VL-II-a-A-09894, ?&!Stil_Arhitectural: Brancovenesc. Aceste singularități devin puncte de activare pentru analize și reglementări specifice.
2. **SUP (Soluție Urbanistică Proiectivă):** Concluziile studiului se vor materializa în propuneri de SUP-uri. De exemplu, delimitarea unei Zone Construite Protejate va fi formalizată ca SUP_ZCP_Centru_Istoric. Aceste SUP-uri vor parcurge ulterior etapele de validare o → a → v.
3. **RUP (Regulă Urbanistică Proiectivă):** Din fiecare SUP validat (SUP[v]) vor deriva RUP-uri specifice. De exemplu, din SUP_ZCP_Centru_Istoric se poate deriva RUP_Materiale_Invelitori: Tigla_Ceramica sau RUP_Regim_Inaltime: Max_P+1E. Aceste reguli vor fi integrate direct în noul Regulament Local de Urbanism (RLU), asigurând o legătură directă și trasabilă între studiul de fundamentare și norma urbanistică aplicabilă.

Capitolul 3: ANALIZA TEMATICĂ SPECIFICĂ

Această secțiune extinde și organizează în mod riguros informațiile cuprinse în draftul inițial, urmărind integrarea acestora într-o formă coerentă și completă, în concordanță cu prevederile legale în vigoare și cu metodologia specifică elaborării studiilor istorice de fundamentare aferente Planului Urbanistic General (PUG). Conținutul este structurat astfel încât să asigure trasabilitatea datelor, corelarea cu surse documentare relevante și fundamentarea clară a concluziilor privind evoluția teritorială și morfologică a localității.

3.1. ANALIZA DEZVOLTĂRII TERITORIULUI ADMINISTRATIV ȘI A LOCALITĂȚILOR

3.1.1. Istoricul teritoriului administrativ și al localităților componente ale Orașului Horezu
{“Evoluția administrativă a început odată cu prima atestare documentară din 1487, într-un hrisov al domnitorului Vlad Călugăru. De-a lungul timpului, teritoriul a inclus satele componente actuale (Romanii de Jos, Romanii de Sus, Râmești, Ifrimești, Tănășești, Urșani), fiecare cu propria sa dinamică istorică, dar subordonate centrului polarizator Horezu, care a evoluat de la un târg monahal la un centru urban și stațiune turistică.”} [paraphrase: Primăria Orașului Horezu, Istoric local, 2021, n.a.]

3.1.2. Evenimente istorice în teritoriul administrativ al Orașului Horezu

{“Istoria zonei este profund marcată de ctoria brâncovenească de la sfârșitul secolului al XVII-lea, care a transformat Horezu într-un centru cultural și spiritual de prim rang. Alte evenimente notabile includ reformele agrare din secolele XIX și XX, care au modificat structura proprietății funciare, dezvoltarea industrială limitată din perioada comunistă (axată pe exploatarea lemnului și industrie ușoară) și transformările post-decembriste, care au adus atât oportunități turistice, cât și presiuni imobiliare necontrolate.”} [paraphrase: Constantin Mănescu, Monografia localității Horezu, 2019, n.a.]

3.1.3. Evoluția statutului administrativ, militar, funcțional al localității

{“Horezu a avut succesiv statutul de târg, reședință de plasă/raion în diverse perioade administrative, pentru ca ulterior să fie declarat oraș și, mai recent, stațiune turistică de interes național. Nu a avut un rol militar semnificativ, funcția sa principală fiind cea religioasă, culturală, meșteșugărească și comercială.”} [paraphrase: Vâlcea Turistică, Horezu (Ghid), 2023, p. 4]

3.1.4. Evoluția structurii etnice și apartenenței religioase a populației

{“Populația a fost în mod covârșitor majoritar românească și ortodoxă, datorită puternicului centru monahal. Comunitățile de olari din zonă au format un grup social și profesional distinct, cu tradiții bine conservate. Datele statistice istorice nu relevă minorități etnice semnificative care să fi influențat structura urbană.”} [paraphrase: Constantin Mănescu, Monografia localității Horezu, 2019, n.a.]

3.1.5. Evoluția ocupațiilor populației; ocupații tradiționale persistente

{“Ocupațiile tradiționale dominante au fost agricultura de subzistență, pomicultura, creșterea animalelor, exploatarea forestieră și, în mod excepțional, olăritul, care a devenit un brand local și internațional. În perioada modernă, s-au dezvoltat serviciile, comerțul și turismul, acestea devenind principalele motoare economice.”} [paraphrase: Constantin Mănescu, Monografia localității Horezu, 2019, p. 8]

3.1.6. Evoluția teritoriului administrativ și intravilan al Orașului Horezu

{“Datele istorice indică o extindere relativ lentă a intravilanului până în perioada postbelică, centrată în jurul axului comercial principal (“Lipscănia”) și a mănăstirii. O extindere semnificativă a avut loc în perioada 1998-2010, urmată de o ajustare în 2013 la o suprafață de 745 ha, care s-a menținut relativ constantă.”} [paraphrase: PUG Horezu 2010 și documentații administrative ulterioare, n.a., n.a., n.a.]

3.1.7. Evoluția reglementărilor edilitare și urbanistice

{“Primele reglementări implicite au fost cele monahale, care au organizat incinta mănăstirii. Planificarea modernă a apărut la sfârșitul secolului XIX și începutul secolului XX, odată cu trasarea unor străzi și definirea unui centru civic. Reglementările sistematizate apar odată cu PUG-ul din 2010, care a încercat să gestioneze dezvoltarea post-1989.”} [paraphrase: Analiză istorică pe baza surselor multiple]

3.1.8. Evoluția tramei stradale și a parcelarului

{“Trama stradală inițială a fost una organică, dezvoltată de-a lungul drumului principal (astăzi DN 67) și a axelor care duceau spre mănăstire și satele învecinate. Parcelarul istoric, în special în zona centrală, era caracterizat prin parcele lungi și înguste, cu front la strada comercială. Dezvoltările recente au introdus un parcelar mai regulat, dar adesea necorelat cu structura tradițională.”} [paraphrase: Analiză hărți istorice și PUG Horezu 2010]

3.1.9. Evoluția fondului construit; tipologia și caracteristicile acestuia; amenajări

{“Fondul construit istoric este dominat de arhitectura brâncovenească (Mănăstirea Hurezi), arhitectura culelor (în zona adiacentă Măldărești) și arhitectura populară specifică depresiei subcarpatice, cu case cu foișor. În secolul XX au apărut clădiri de factură neoclasică și neoromânească în zona centrală, urmate de blocurile de locuințe din perioada comunistă și de construcții contemporane eclectică post-1989.”} [paraphrase: Studii de istoria arhitecturii și analiză de teren]

3.1.10. Operațiuni urbanistice importante

{“Cea mai importantă operațiune a fost construcția ansamblului monahal. Alte operațiuni notabile sunt trasarea căii ferate forestiere (astăzi dispărută), dezvoltarea centrului civic în perioada interbelică și construcția cartierelor de blocuri. Proiectele recente de reabilitare a zonei centrale pietonale reprezintă o operațiune urbanistică importantă în curs.”} [paraphrase: Analiză istorică și documentații de urbanism]

3.1.11. Concluzii referitoare la vechimea construcțiilor și amenajărilor urbane (străzi, plantații, piețe) și la evoluția urbanistică a localității

{“Evoluția urbanistică a Horezului este bipolară: un pol religios și cultural de o valoare excepțională (Mănăstirea Hurezi) și un pol comercial-civic (centrul istoric). Coerența acestei evoluții a fost afectată în perioada post-comunistă. Vechimea și valoarea fondului construit sunt concentrate în aceste două zone, impunând o abordare protectivă și integratoare.”} [paraphrase: Sinteză analitică proprie, n.a]

3.2. IDENTIFICAREA VALORILOR DE PATRIMONIU CONSTRUIT

3.2.1. Identificarea construcțiilor valoroase

{“Pe lângă Mănăstirea Hurezi (monument UNESCO, cod LMI VL-II-a-A-09894) și bisericile istorice clasate (ex: Biserica din Târg, cod LMI VL-II-m-B-09786), studiul identifică un număr de clădiri cu valoare arhitecturală și ambientală în zona centrală (sf. sec. XIX - înc. sec. XX), case tradiționale cu foișor în satele componente și atelierele de olari din strada Olari, care, deși modeste arhitectural, au o valoare memorial-simbolică excepțională.”} [paraphrase: Lista Monumentelor Istorice și cercetare de teren]

3.2.2. Identificarea amenajărilor valoroase

{“Se identifică trama stradală istorică a “Lipscăniei”, piața tradițională “Cocoșul de Hurez”, și anumite elemente de peisaj cultural, precum livezile vechi și traseele istorice care legau așezarea de puncte de interes din regiune.”} [paraphrase: Analiză istorică și peisagistică]

3.2.3. Identificarea spațiilor și perspectivelor valoroase

{“Se identifică perspectivele vizuale către Mănăstirea Hurezi, conurile de vizibilitate de-a lungul văii Luncavățului și perspectivele panoramice din punctele de belvedere de pe dealurile înconjurătoare, care contribuie la identitatea peisagistică a localității.”} [paraphrase: Analiză peisagistică de teren și GIS]

3.2.4. Date semnificative referitoare la construcții și amenajări

{“Pentru fiecare obiectiv major, se vor prezenta date privind anul construcției, ctitorul/arhitectul (unde este cunoscut), stilul arhitectural, materialele originale și starea actuală de conservare.”} [paraphrase: Fise de monument, studii monografice]

3.2.5. Concluzii referitoare la elementele care necesită protecție și la natura acestora

{“Concluzia principală este că, pe lângă monumentele deja clasate, centrul istoric necesită instituirea unui regim de zonă construită protejată pentru a stopa degradarea și intervențiile neconforme. De asemenea, cartierul Olari și anumite peisaje culturale necesită măsuri de protecție specifice pentru a-și păstra autenticitatea.”} [paraphrase: Sinteză analitică proprie]

3.3. DEFINIREA ȘI DELIMITAREA ZONELOR ISTORICE DE REFERINȚĂ

3.3.1. DEFINIREA ZONELOR ISTORICE DE REFERINȚĂ - NOTĂ METODICĂ

{“Zonele istorice de referință sunt delimitate pe baza coerenței morfo-tipologice și a persistenței în timp a unei structuri urbane recognoscibile. Criteriile includ vechimea fondului construit dominant, omogenitatea stilistică, persistența parcelarului și a tramei stradale istorice.”} [paraphrase: Metodologie studii istorice urbanistice]

3.3.2. ZONELE ISTORICE DE REFERINȚĂ DIN TERITORIUL ADMINISTRATIV AL ORAȘULUI HOREZU

{“Se propun următoarele zone de referință: ZIR_01 - Incinta Mănăstirii Hurezi, definită de zidurile de incintă; ZIR_02 - Nucleul Comercial Istoric (“Lipscănia”), definit de fronturile continue la str. Tudor Vladimirescu; ZIR_03 - Cartierul Olari, definit de prezența atelierelor de olari; ZIR_04 - Nucleu Rural Tradițional, definite de grupări de gospodării care păstrează caracterul tradițional.”} [paraphrase: Propunere pe baza analizei de teren și a hărților]

3.4. DEFINIREA ȘI DELIMITAREA ZONELOR CONSTRUITE PROTEJATE

3.4.1. SINTEZA DEZVOLTĂRII URBANISTICE A TERITORIULUI ADMINISTRATIV AL ORAȘULUI HOREZU

{“Sinteza reiterează dezvoltarea bipolară (polul monahal și polul civic-comercial) și necesitatea de a proteja aceste două nuclee generatoare de identitate.”} [paraphrase: Sinteză analitică proprie]

3.4.2. SINTEZA DEZVOLTĂRII URBANISTICE A LOCALITĂȚILOR COMPONENTE

{“Satele componente au avut o dezvoltare organică, agricolă, cu excepția satului Romanii de Jos, direct influențat de prezența mănăstirii.”} [paraphrase: Analiză istorică]

3.4.3. DEFINIREA ZONELOR CONSTRUITE PROTEJATE - NOTĂ METODICĂ

{“Propunerile de ZCP se bazează pe valoarea istorică și arhitecturală a fondului construit, pe coerența ansamblului și pe necesitatea de a gestiona dezvoltarea în conformitate cu principiile de conservare integrată.”} [paraphrase: Metodologie studii istorice și legislație (Legea 422/2001)]

3.4.4. ZONELE CONSTRUITE PROTEJATE DIN TERITORIUL ADMINISTRATIV AL ORAȘULUI HOREZU

- **a.1. Zone construite protejate de interes național:**
  - **ZCP_01 - Zona de protecție a Ansamblului Mănăstirii Hurezi:** {“Delimitată conform normelor UNESCO și legislației naționale, pe baza studiului de fundamentare. Aceasta include monumentul și zona sa de protecție adiacentă, necesară pentru conservarea cadrului natural și a perspectivei vizuale.”} [paraphrase: Documentații UNESCO și legislație specifică]
  - **ZCP_02 - Centrul Istoric Horezu (“Lipscănia”):** {“Propus spre clasare ca ansamblu de interes național (Grupa A), având în vedere coerența istorică și valoarea arhitecturală a clădirilor de la sf. sec. XIX - înc. sec. XX.”} [paraphrase: Propunere studiu de fundamentare]
- **a.2. Zone construite protejate de interes local:**
  - **ZCP_03 - Cartierul Olari:** {“Propus ca zonă protejată de interes local pentru valoarea sa etnografică și memorială, legată de meșteșugul ceramicii.”} [paraphrase: Propunere studiu de fundamentare]
- **b. Bilanț teritorial:** {“Se va calcula suprafața totală a zonelor protejate propuse.”} [paraphrase: Calcul GIS în etapa de proiectare PUG]
- **d. Propuneri de includere a unor imobile în Lista monumentelor istorice:** {“Se vor identifica minim 5-10 clădiri din ZIR_02 și ZIR_03 care îndeplinesc criteriile de clasare în LMI, grupa B.”} [paraphrase: Rezultat analiză de teren și studiu de specialitate]
- **e. Elemente de gestiune și reglementare:** {“Se propune elaborarea obligatorie a unor PUZ-uri pentru fiecare ZCP, care să detalieze regulamentul de intervenție.”} [paraphrase: Recomandare metodologică]

○

3.4.5. POTENȚIALUL DE DEZVOLTARE A ZONELOR CONSTRUIE PROTEJATE

{“Potențialul constă în dezvoltarea turismului cultural, a industriilor creative (ateliere, galerii), reabilitarea fondului construit pentru funcțiuni compatibile (pensiuni, restaurante, spații comerciale) și creșterea calității spațiului public.”} [paraphrase: Sinteză analiză SWOT și strategie de dezvoltare]

Capitolul 4: PROPUNERI ȘI RECOMANDĂRI STRATEGICE

Acest capitol sintetizează concluziile diagnosticului teritorial și le transpune într-un cadru strategic coerent, menit să ghideze dezvoltarea Orașului Horezu pe termen mediu și lung. Propunerile sunt formulate ca răspuns direct la disfuncționalitățile și oportunitățile identificate în capitolele anterioare, aliniindu-se la viziunea unui oraș-comoară, rezilient și creativ, capabil să își valorifice patrimoniul unic, să inverseze tendințele demografice negative și să ofere o calitate superioară a vieții pentru locuitorii săi.

4.1. Direcții Strategice de Acțiune

Pe baza analizei integrate, au fost definite patru direcții strategice majore, care se interconstrucionează și se susțin reciproc, formând viziunea de dezvoltare a noului Plan Urbanistic General.

4.1.1. Identitate și Competitivitate Cultural-Turistică

Această direcție vizează capitalizarea avantajului competitiv unic al orașului, respectiv patrimoniul UNESCO material și imaterial, analizat în Capitolul 3. Obiectivul este transformarea Horezului într-o destinație turistică de excelență, prin protejarea riguroasă și valorificarea inteligentă a identității sale culturale.

- **Obiective specifice:** Implementarea unui regim strict de protecție pentru Mănăstirea Hurezi și centrul istoric; Susținerea și promovarea meșteșugului ceramicii; Integrarea tuturor obiectivelor de patrimoniu într-un circuit turistic coerent; Creșterea calității serviciilor turistice.
- **Justificare:** {"Statutul dual UNESCO este o resursă economică și de imagine excepțională. Fără o protecție activă și o strategie de valorificare, acest potențial riscă să fie erodat de dezvoltări neconforme și de o ofertă turistică fragmentată."} [parafrază: Analiză SWOT pe baza datelor din capitolele anterioare,]

4.1.2. Reziliență și Sustenabilitate Urbană

Această direcție răspunde direct vulnerabilităților identificate în analizele de mediu și risc (precum cele din studiile geotehnice prezentate în Tabula Temporaria). Scopul este crearea unui oraș sigur, adaptat la riscurile naturale și la efectele schimbărilor climatice, și care utilizează în mod responsabil resursele naturale.

- **Obiective specifice:** Reducerea expunerii la riscuri de inundații și alunecări de teren; Creșterea rezilienței la riscul seismic ($a_g=0.20g$); Atingerea și depășirea normelor legale privind spațiile verzi publice; Promovarea eficienței energetice și a surselor de energie regenerabilă.
- **Justificare:** {"Riscul seismic de grad VII, prezența zonelor inundabile și a potențialului de alunecări, coroborate cu deficitul actual de spații verzi, impun măsuri prompte și clare pentru a garanta siguranța și sănătatea populației."} [parafrază: Analiză riscuri pe baza datelor din capitolele anterioare]

4.1.3. Calitatea Locuirii și Coeziune Socială

Această axă strategică răspunde direct problemelor demografice și sociale identificate (spor natural negativ, declin populație), precum și deficitului de dotări. Vizează creșterea atractivității rezidențiale a orașului pentru a stabili și, eventual, a atrage populație tânără și activă.

- **Obiective specifice:** Îmbunătățirea calității fondului locativ și diversificarea ofertei (locuințe pentru tineri, locuințe sociale); Modernizarea și extinderea serviciilor publice (sănătate, educație); Crearea unei rețele coerente și accesibile de spații publice și de agrement; Combaterea declinului demografic.
- **Justificare:** {“Un mediu de viață de calitate, cu acces la servicii moderne și spații publice atractive, este esențial pentru a convinge tinerii să rămână sau să se stabilească în Horezu, contracarând astfel tendința de îmbătrânire a populației.”} [parafrază: Analiză socio-demografică pe baza datelor din capitolele anterioare]

4.1.4. Conectivitate și Mobilitate Durabilă

Direcția se adresează disfuncționalităților critice legate de mobilitate, respectiv traficul de tranzit și lipsa alternativelor de transport. Scopul este crearea unui sistem de mobilitate eficient, sigur și ecologic.

- **Obiective specifice:** Devierea traficului greu și de tranzit din zona centrală; Dezvoltarea unui sistem de transport public local; Crearea unei rețele sigure și coerente de piste pentru biciclete și trasee pietonale; Îmbunătățirea conectivității cu satele aparținătoare.
- **Justificare:** {“Rezolvarea problemei traficului este o condiție pentru protejarea patrimoniului, creșterea calității vieții și dezvoltarea turismului. Promovarea mobilității durabile este, de asemenea, o cerință a politicilor europene și naționale.”} [parafrază: PMUD Horezu 2022]

4.2. Măsurile și Acțiunile Proiecte

Pentru implementarea direcțiilor strategice, se propune un set de soluții urbanistice proiective (SUP) și reguli urbanistice (RUP) care vor fi detaliate în documentația PUG.

- **SUP-uri recomandate (Soluții Urbanistice Proiective):**
  1. **SUP_ZCP_HUREZI:** Elaborarea unui Plan Urbanistic Zonal (PUZ) pentru Zona Construită Protejată a Mănăstirii Hurezi și a zonei de protecție aferente, care să stabilească reglementări stricte privind regimul de construire, materialele, funcțiunile admise și amenajările peisagistice.
  2. **SUP_REGENERARE_CENTRU_ISTORIC:** Un proiect integrat de regenerare urbană pentru “Lipscănia Horezului”, care să includă: reabilitarea fațadelor, restaurarea clădirilor de patrimoniu, pietonalizarea unor segmente, crearea de micro-spații publice și încurajarea funcțiunilor culturale și meșteșugărești la parterul clădirilor.
  3. **SUP_INFRASTRUCTURA_VERDE:** Un plan de acțiune multianual pentru dezvoltarea infrastructurii verzi, care să prevadă: identificarea și amenajarea de noi parcuri de cartier, plantarea de aliniamente stradale, crearea de coridoare ecologice de-a lungul

cursurilor de apă și implementarea de soluții bazate pe natură pentru managementul apelor pluviale.

4. **SUP_CENTURA_OCOLITOARE:** Rezervarea coridorului de expropriere și demararea studiilor tehnice pentru realizarea variantei ocolitoare a orașului, în conformitate cu propunerile din PMUD.
  5. **SUP_GHID_INTERVENTIE:** Crearea unui Ghid de Intervenție și Bune Practici pentru zonele protejate, cu exemple concrete (vizuale și tehnice) pentru proprietari și proiectanți, menit să asigure calitatea și coerența intervențiilor.
  6. **SUP_TRASEU_CULTURAL:** Implementarea unor trasee culturale tematice care să conecteze Mănăstirea Hurezi, centrul istoric și Cartierul Olari, incluzând marcaje, panouri informative și aplicații digitale.
  7. **SUP_PROGRAM_COFINANTARE:** Crearea unui program local, multianual, de cofinanțare pentru reabilitarea fațadelor și a elementelor de arhitectură valoroase din zonele protejate.
- **RUP-uri generice (Reguli Urbanistice Proiective) de inclus în RLU:**
    1. **RUP_RISCURI:** Instituirea unor interdicții definitive de construire în zonele cu risc ridicat de inundații (albia majoră) și alunecări de teren active, și condiționarea strictă a autorizării în zonele cu risc mediu (pe baza studiilor geotehnice și hidrologice).
    2. **RUP_PATRIMONIU:** Orice intervenție în zonele de protecție a monumentelor istorice va necesita avizul conform al Ministerului Culturii și se va realiza cu respectarea materialelor și tehnicilor tradiționale.
    3. **RUP_INFRASTRUCTURA:** Condiționarea oricărei noi dezvoltări (parcelări, ansambluri rezidențiale) de asigurarea prealabilă a infrastructurii tehnico-edilitare (apă, canalizare, acces rutier modernizat) și a dotărilor publice minime, conform normativelor în vigoare.
    4. **RUP_ESTETICA_URBANA:** Introducerea în RLU a unui capitol dedicat ghidării estetice a construcțiilor noi (paletă coloristică, tipuri de învelitori, materiale de fațadă, design garduri), pentru a promova coerența vizuală și a proteja caracterul local.

4.3. Indicatori de Monitorizare

Implementarea și succesul noului PUG vor fi monitorizate printr-un set de Indicatori Cheie de Performanță (KPI), gestionați prin platforma GIS.

- **KPI-uri pentru Identitate și Turism:**
  - Numărul anual de turiști și durata medie a șederii.
  - Numărul de clădiri de patrimoniu reabilite/consolidate anual.
  - Numărul de ateliere meșteșugărești active în Cartierul Olari.

- Gradul de conformitate al noilor construcții și intervenții din zonele protejate (evaluat anual de autoritatea locală).
- **KPI-uri pentru Reziliență și Mediu:**
  - Suprafața de spațiu verde/locuitor (țintă > 26 mp/loc).
  - Procentul de deșeuri colectate selectiv.
  - Numărul de avarii la rețelele edilitare în zonele de risc.
- **KPI-uri pentru Locuire și Coeziune:**
  - Evoluția sporului natural și a soldului migratoriu.
  - Timpul mediu de acces la servicii publice esențiale (școală, medic, magazin).
  - Indicele de satisfacție a locuitorilor (măsurat prin sondaj bianual).
- **KPI-uri pentru Mobilitate:**
  - Volumul traficului de tranzit prin zona centrală (țintă: reducere cu 80% după construcția centurii).
  - Numărul de utilizatori ai transportului public local.
  - Lungimea totală a pistelor de biciclete funcționale.

Capitolul 5: INTEGRAREA REZULTATELOR ÎN PUG ȘI DOCUMENTAȚII CONEXE

Acest capitol final are un rol operațional, transformând concluziile analitice ale studiului istoric într-un set de recomandări concrete și instrumente normative, direct aplicabile în elaborarea Planului Urbanistic General (PUG) al Orașului Horezu și a documentațiilor subsecvente. Obiectivul este de a asigura transpunerea fidelă, coerentă și legală a valorilor de patrimoniu identificate în reglementări urbanistice clare și eficiente.

5.1. Recomandări pentru Memoriul General al PUG

Se recomandă includerea unui capitol distinct în Memoriul General al PUG, intitulat **“Strategia de Protejare și Valorificare Durabilă a Patrimoniului Cultural”**. Acest capitol va avea următoarea structură:

- **Sinteza valorilor de patrimoniu:** O prezentare succintă a principalelor elemente de patrimoniu material și imaterial care definesc identitatea Orașului Horezu, cu referire directă la statutul UNESCO al Mănăstirii Hurezi și al ceramicii locale.
- **Diagnosticul patrimoniului:** O sinteză a stării actuale de conservare, a presiunilor și a riscurilor identificate în cadrul prezentului studiu (ex: degradarea centrului istoric, intervenții neconforme, presiune turistică).
- **Viziunea strategică:** Articularea viziunii privind rolul patrimoniului ca motor de dezvoltare locală.
- **Obiective strategice:** Detalierea obiectivelor specifice de protecție, conservare, restaurare și valorificare.
- **Măsuri și proiecte prioritare:** Prezentarea listei de proiecte strategice propuse (SUP-uri), cum ar fi PUZ-urile pentru zonele protejate, proiectele de restaurare sau traseele culturale.
- **Cadru instituțional:** Descrierea rolului și responsabilităților actorilor implicați (Primărie, Direcția de Cultură, proprietari, comunitate) în implementarea strategiei.

5.2. Recomandări pentru Regulamentul Local de Urbanism (RLU)

Pentru a asigura forța juridică a măsurilor de protecție, se recomandă introducerea în RLU a unor articole specifice pentru fiecare Zonă Construită Protejată (ZCP) propusă (ZCP_01 - Mănăstirea Hurezi, ZCP_02 - Centrul Istoric, ZCP_03 - Cartierul Olari). Aceste articole vor prelua și detalia normele de intervenție, stabilind cu precizie:

- **Funcțiunile permise:** Cu accent pe cele compatibile cu caracterul istoric (ex: locuire, servicii culturale, turism, comerț tradițional, ateliere meșteșugărești).
- **Funcțiunile interzise:** Excluderea activităților industriale, a depozitărilor sau a altor funcțiuni care generează poluare, zgomot sau trafic intens.
- **Regimul de construire:** Stabilirea unor indicatori urbanistici (POT, CUT) și a unui regim de înălțime care să respecte scara și morfologia tradițională.

- **Condiții de conformare și materiale admise:** Reguli clare privind materialele (ex: interzicerea tablei lucioase, a tâmplăriei PVC în ZCP), finisajele și cromatica admise pentru fațade și acoperișuri.
- **Regimul publicitar:** Condiții stricte pentru amplasarea și designul firmelor și reclamelor, pentru a evita poluarea vizuală.
- **Condiții de refacere:** Obligatorietatea conservării și restaurării elementelor arhitecturale valoroase (tâmplărie, feronerie, decorațiuni de fațadă).
- **Reguli pentru spațiile publice:** Condiții privind amenajarea peisagistică, mobilierul urban și iluminatul public în interiorul zonelor protejate.

5.3. Recomandări pentru Planșele GIS și de Reglementări

Se recomandă crearea în format GIS a următoarelor straturi tematice dedicate, care vor fi parte integrantă din PUG și vor asigura o aplicare corectă a reglementărilor:

- **Strat GIS cu monumentele istorice clasate LMI:** Puncte și poligoane cu atribute complete (cod LMI, denumire, datare, grupă valorică).
- **Strat GIS cu siturile arheologice din repertoriul RAN:** Poligoane cu delimitarea perimetrului și a zonelor de protecție.
- **Strat GIS cu delimitarea exactă a Zonelor Construite Protejate (ZCP) propuse:** Poligoane distincte pentru ZCP_01, ZCP_02 și ZCP_03.
- **Strat GIS cu zonele de protecție ale monumentelor istorice:** Delimitarea razelor de protecție (100 m) sau a zonelor delimitate prin studiu specific.
- **Strat GIS cu traseele culturale și turistice propuse:** Linii care să conecteze obiectivele de interes, cu puncte de informare asociate.

Bibliografie Cadru Adaptivă

Bibliografia care a stat la baza acestui studiu și care se recomandă a fi consultată pentru etapele ulterioare de proiectare va cuprinde în mod obligatoriu:

- Lista Monumentelor Istorice, Județul Vâlcea, ediția cea mai recentă publicată în Monitorul Oficial.
- Repertoriul Arheologic Național al României (RAN) - datele oficiale pentru UAT Horezu.
- Legea nr. 422/2001 privind protejarea monumentelor istorice, republicată, cu toate normele metodologice de aplicare.
- Legea nr. 5/2000 privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național - Secțiunea a III-a Zone protejate.
- Lucrări de referință privind istoria și arhitectura din zonă (ex: Virgil Drăghiceanu - "Monumentele istorice din Oltenia", Nicolae Iorga - lucrări despre epoca brâncovenească).
- Ghiduri și carte internaționale privind conservarea patrimoniului, emise de ICOMOS și UNESCO.